

žarek dobrote

1/XVIII
januar
2020

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 • • • Zaupanje

KARITAS 5+

4 • • • Ali bo karitas v prihodnosti odveč?

VARUJMO ŽIVLJENJE

4 • • • Življenje je dragoceno

STISKE SODOBNIH DRUŽIN

5 • • • Vloga in doživljanje družine, ki se sooča z zasvojenostjo

MLADA KARITAS

6 • • • Karitas mladih

7 • • • Mladi se predstavijo

7 • • • Dogaja se

TO MORAMO VEDETI

8 • • • Smernice za zaščito otrok in mladostnikov v Slovenski karitas II. del

NA OBISKU

9 • • • Dobrodelnost v župniji Dol pri Ljubljani

10 • • • Mir kot pot upanja: dialog, sprava in ekološko spreobrnjenje

11 • • • Klic dobrote, devetindvajsetič!

CELJE

12 • • • Dobro iz vsakega srca

KOPER

12 • • • Teden Karitas v koprski škofiji

13 • • • Dobrodelna kulturna prireditev Urška – veselje in dar

14 • • • Stoletnica na Slapu

LJUBLJANA

14 • • • Alkohol – regulator bližine in distance med dvema

15 • • • Skupini lahko veliko podelim in se razbremenim

16 • • • Ko duša zaboli

16 • • • Dva novčiča

17 • • • Blagoslov prenovljenih prostorov ŠK Ljubljana

18 • • • Blagoslov hiše za deložirane osebe v Gornjem Logatcu

MARIBOR

18 • • • Srečanje starejših v Podlehniku

19 • • • Tudi v Vuzenici se dogaja

20 • • • Jubilej miru, upanja in vedrine

MURSKA SOBOTA

21 • • • Vsi znamo in zmoremo delati dobro

NOVO MESTO

22 • • • Miklavž je osrečil tudi starejše

23 • • • Potres v Albaniji nas kliče k solidarnosti

NAPOVEDNIK

SLOVENSKA KARITAS

6. – 21.1. Mobilna izobraževalna razstava: Cilji trajnostnega razvoja, Goriška knjižnica Franceta Bevka

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

14.1. Brezplačno pravno svetovanje, Celje ob 10h

14.1. Srečanje za sodelavce Karitas, Drugačen svet (gluhi in naglušni), Olimje ob 17.30

16.1. Srečanje za sodelavce Karitas, Drugačen svet (gluhi in naglušni), Vrbje ob 18h

21.1. Usposabljanje za nove prostovoljce, Vrbje ob 9h

23.1. Kateheza: Vera, upanje, ljubezen, Vrbje ob 18.30

28.1. Usposabljanje za nove prostovoljce, Vrbje ob 9h

29.1. Predavanje Novosti na področju pokojninske zakonodaje, Vrbje ob 9h

30.1. Svetovalni pogovor, Celje od 9h do 10.30

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

6.1. Srečanje Kraške DK

6. . Srečanje Postojnske DK

8. . Tajništvo DK Ilirska Bistrica

10.1. Seminar za neprofesionalno svetovanje, Ajdovščina

11.1. Srečanje Goriške OK

11.1. Duhovna obnova Istrske OK, Bertoki

13.1. Srečanje Vipavske DK

14.1. Srečanje Tolminske OK

14.1. Srečanje DK Idrija – Cerkno

14.1. Druženje generacij Ilirska Bistrica

21.1. Usposabljanje za medgeneracijsko druženje, samostan Trnovo

24.1. Seminar za neprofesionalno svetovanje, Ajdovščina

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

10. – 12.1. Izobraževanje za svetovanje, vodi dr. Stanko Gerjolj, Portorož

18.1. Izobraževalno srečanje za prostovoljce ŽK z naslovom: Življenjske izgube in proces poslavljanja (predavala bo dr. Barbara Simonič), v Antonovem domu na Viču ob 9h

7. – 9.2. Izobraževanje za svetovanje, vodi dr. Stanko Gerjolj, Portorož

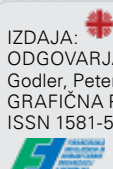
NADŠKOFIJSKA KARITAS MARIBOR

20.1. Izobraževanje sodelavcev in prostovoljcev ŽK, Maribor, Strossmayerjeva 15 ob 17h

24.1. Izobraževanje sodelavcev in prostovoljcev ŽK, Slovenj Gradec, Elizabetin dom ob 17h

28.1. Izobraževanje sodelavcev in prostovoljcev ŽK, Ptuj, Minoritski samostan, refektorij ob 17h

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Helena Zevnik Rozman •

tema meseca

ZAUPANJE

Peter Tomažič

15 let dobrodelne akcije in programa pomoči ZAupanje za pomoč v večjih stiskah

Pred 15 leti smo razmišljali, kako pomagati tistim gospodinjstvom v Sloveniji, za katera vemo, da bo hrana in pomoč pri položnicah premalo, da bi se lahko njihovo življenje v večji meri obrnilo na bolje. Skupaj s socialnimi delavci in sodelavci na škofijskih Karitas smo oblikovali dobrodelno akcijo in program pomoči ZAupanje, ki je od samega začetka pri pomoči predvsem razvojno naravnan in namenjen gospodinjstvom v večjih in težjih stiskah. Podkrepili smo ga z geslom »Z vašim zaupanjem za UPANJE ljudi v stiski!« Osnovna ideja je bila enostavna: s strokovnimi delavci ŠK in župnijskimi Karitas na terenu odkrivati težje stiske, skupaj poiskati rešitve, zbrati sredstva, sodelovati z drugimi ustanovami v kraju in pomoč uresničiti s plačilom računov za gospodinjstva ter spremljanjem. Hvaležni smo vsem darovalcem in medijem: Radiu Ognjišče, Tedniku Družina in Demokraciji, ki objavljajo anonimne stiske, televizijski hiši PROPLUS in vsem drugim medijem, ki brezplačno oglašujejo akcijo. V lanskem letu je v programu sodeloval tudi Radio 1, ki je omogočil pomoč 10 gospodinjstvom v večjih stiskah. V obdobju 15 let smo na tak način rešili 291 večjih in težjih stisk po vsej Sloveniji in skupaj razdelili dobrih 611.000 EUR. Hvaležni smo tudi vsem prostovoljcem in obrtnikom, ki svoj dar prispevajo predvsem s svojim delom.

V pomoč vključujemo predvsem tista gospodinjstva, ki imajo potencial, da v življenju naredijo korak naprej in vsaj za nekaj časa umirijo velike težave. Vrednost posamezne pomoči običajno obsega od tisoč pa do nekaj tisoč eurov. Strokovni delavci za vsako pomoč skupaj s prosilci izdelajo individualni načrt ter se dogovorijo, kaj in koliko je potrebno za rešitev. Nekaj izsekov iz opisa stisk, ki jih objavljamo tudi na spletni strani www.karitas.si/zaupanje: »požar jim je uničil hišo, ostali so brez vsega«, »družina z invalidnim otrokom se sooča s stisko zaradi nizkih dohodkov«, »mati z otrokoma zaradi nasilja partnerja potrebuje pomoč z gospodinjstvenimi aparati«, »starejši par živi v nemogočih razmerah«, »živijo v stari hiši in pušča streha«, »mož je prestal dve možganski kapi, žena je invalidna in imata neredne in zelo nizke dohodke«, »imajo starejšo hišo, ki jo bodo preuredili za najnujnejše bivanje«, »starejši gospod živi brez kopalnice«.

Iz tako velikega števila pomoči lahko razberemo, da je bila več kot polovica vseh stisk povezanih z urejanjem

pogojev za bivanje. Od tega tretjina v povezavi s požari in preostali večji del z obnovo strehe, kopalnice in naprav za kurjavo. Četrtno vseh rešenih stisk je predstavljala pomoč invalidom in bolnim otrokom. Tukaj lahko naštejemo predelave vozil, plačilo terapij in pripomočkov itd. Preostala slaba četrtnina vseh pomoči pa je predstavljala pomoč z gospodinjstvenimi aparati, daljšim plačevanjem najnujnejših položnic in podobno. Iz zgodb lahko razberemo, da nerešeni stanovanjski problemi, dolgoletna brezposelnost, telesne in duševne bolezni, invalidnost, zasvojenost, konflikti, zadolženost kljub želji po delu ali pridobljeni zaposlitvi gospodinjstva s posamezniki ali družine z otroki priklenejo na tla brez možnosti za razvoj in pozitivne spremembe. Posebna skupina pa so starejši, ki jim zunanje okoliščine, gospodarska rast, zaposlitev itd. zelo malo pomagajo pri rešitvi težav. Izguba žene, moža ali težka bolezen pa dokončno razmajejo njihovo življenje.

Iz zapisanega lahko zaključimo, da si vsi ljudje želimo varnega kotička, ki mu lahko rečemo dom, če je vsaj malo bolj stalen, če ni plesniv, če s stropa ne teče voda, je ogrevan itd. Invalidnost v družini, bolezen, brezposelnost ali negotova zaposlitev z nizko plačo delajo družine nemočne, saj komaj preživijo. Vse več ljudi – mlajših in starejših – tudi živi samih, brez socialne mreže, ki bi jim pomagala v morebitni stiski.

Z enakim pristopom bomo vztrajali še naprej. Stisk ne rešujemo na daljavo in samo na papirju, ampak predvsem v stiku z ljudmi preko župnijskih in škofijskih Karitas. Kljub večji medijski odmevnosti in večjemu obsegu zbranih sredstev ne želimo medijsko izpostavljati prejemnikov pomoči, še posebej pa ne otrok. Naše prenesene zgodbe so realistične, brez prevelikega poudarjanja čustev in le z opisom glavnih okoliščin, saj ne želimo ustvarjati napihnjene slike revščine. Naša pomoč gospodinjstvu se zaključi, ko izpolnimo individualni načrt, vsa preostala sredstva pa gredo za naslednji primer in tudi za tiste stiske, ki medijsko niso najbolj zanimive. Ljudi, ki jim pomagamo, nato tudi spremljamo, saj potrebujejo našo oporo.

Predaja prilagojenega vozila družini z invalidnim otrokom. Sredstva so bila zbrana v okviru Srebrne diagonale Radija Ognjišče in realizirana v programu Zaupanje preko Škofijske karitas Ljubljana.

karitas 5+

ALI BO KARITAS V PRIHODNOSTI ODVEČ?

dr. Vinko Potočnik

4

Ob vprašanju, ki mi je bilo zastavljeno, »Kakšna bo podoba oziroma delovanje Karitas čez 5 ali 10 let?«, sem najprej ugotovil, da vprašanje vključuje prepričanje, da čez toliko časa Karitas vsekakor bo. Tudi sam sem o tem prepričan. Čeprav bi bilo kar dobro, če bi se življenjske razmere vseh tako izboljšale, da ne bi bila več potrebna. Pred kratkim me je sogovornik prepričeval, da bo ob večanju blaginje (ko bomo vsi imeli zadosti dobrin za življenje) Karitas vedno bolj odveč. Ob tem sem se spomnil, da je že Jezus napovedal, da bomo imeli uboge vedno med seboj (Mt 26,11). Še bolj pa me v pomembno vlogo karitativnega delovanja v prihodnosti Cerkve in družbe prepričujeta predvsem dve stvari: prvič, da kristjana ni in ne more biti brez konkretnega uresničevanja krščanske ljubezni oziroma karitativnosti, in drugič, ob pogledu na smer razvoja svetovne družbe oziroma človeštva na žalost sploh ne kaže, da v prihodnosti ne bi bilo pomoči potrebnih ljudi.

Človeka presune, ko pomisli, koliko je dandanes na svetu revnih, lačnih, zapuščenih, osamljenih ljudi, brezdomcev, izkoriščanih, trpečih krivice, žalostnih, na različne načine ranjenih, tudi v naši bližini. Res je, da pri nas (ker spadamo med družbe najvišjega blagostanja) ni toliko objektivne revščine, je pa ta subjektivna, saj se razlike med bogatimi in revnimi, med tistimi, ki imajo vse in drugimi, ki nimajo skoraj ničesar, venomer povečujejo. In ker Karitas ni omejena zgolj na krščansko pomoč pri nas, našim, ampak celotni človeški skupnosti, bo tudi karitativno delovanje v prihodnosti ostajalo brez meja.

Če predpostavimo, da bo v našem prostoru zaradi sorazmerno visoke blaginje v prihodnjem desetletju ali dveh manj socialno šibkih (pomanjkanje hrane, oblačil, denarja za obvezno plačevanje položnic ipd.), menim, da se bo težišče delovanja Karitas postopoma premikalo v dve smeri:

1. Delo na področju medčloveških odnosov. Zakaj? Ker v modernem načinu življenja, ki ga živimo, vedno več problemov in stisk nastaja na tem področju. Mnogi temeljni odnosi preteklosti (zakonski, družinski, starševski, sosedski, domoljubni) postajajo vse bolj krhki, nestabilni. Ko se prekinejo – in teh primerov je vedno več –, človek ostane sam, osamljen, pogosto razočaran, prizadet, ranjen, nezadovoljen, tudi napadalen.

Karitas je usmerjena k ljudem v stiski, zato se bo njeno delovanje moralo osredotočati v smer povezovanja, druženja. Socialna omrežja bodo pri tem sicer v pomoč, ne bodo pa zadostovala. Prostovoljci Karitas se bodo morali usposablјati za delo predvsem na tem področju.

2. Drugo področje pa se kaže v smeri reševanja ljudi iz »levjih šap« pokvarjenega in grabežljivega kapitala, brezsrdnih kapitalistov in prevarantov vseh vrst in na vse načine. Zdi se, da je teh vedno več, in vedno močnejši so, med seboj povezani. Države s svojimi sodnimi sistemi jim niso kaj prida kos. Karitas se že ukvarja z vprašanjem trgovanja z ljudmi. Groza, koliko je nemočnih ljudi v njihovih krempljih. Koliko je izkoriščanih in neplačanih delavcev, koliko otrok vojakov in tako naprej.

Delovanje pomoči na tem področju je in bo silno zahtevno, če ne kar herojsko. Karitas sama mu ne bo kos, v sodelovanju z drugimi organizacijami, civilnimi, dobrodelnimi, državnimi, sindikati in drugimi, pa bo lahko prispevala svoj delež.

Kljub tem in drugim potrebam po organizirani pomoči kristjanov, kar Karitas je, pa ne kaže, da bi bilo karitativno delovanje v prihodnosti lažje. Svet namreč oblikuje zakone in norme na osnovi življenja, ki ga živi. In ker to življenje, vsaj sedaj v Evropi, postaja vesno bolj odmaknjeno od krščanstva, od evangelija, in vedno bolj pogansko (materialistično), bo takšna tudi zakonodaja. V takšnem okolju pa tudi krščansko in z njim karitativno delovanje ne bo imelo ne vem kakšne podpore. Vendar to ne pomeni, da ne bo potrebno. Verjetno še bolj. In kakor dolgo bo med nami vsaj peščica kristjanov, bo živela in delovala tudi Karitas.

varujmo življenje

ŽIVLJENJE JE DRAGOCENO

Metka Klevišar

Čeprav se nam včasih zdi, da je življenje težko, in bi ga želeli imeti kako drugače, pa nas bi v trenutku, ko bi nam rekli, da moramo umreti, večina ugotovila, da še ni prišel čas, da bi se morali od življenja posloviti. Kljub vsemu še radi živimo.

Vedno znova se tudi pojavlja vprašanje, kaj je človeka vredno življenje. To vprašanje navadno postavlja jo ljudje, ki so zdravi in si ne morejo predstavljati, da bi bili enkrat bolni in nebogljeni ter bi potrebovali veliko pomoči za svoje življenje. Seveda si to vprašanje postavi tudi marsikdo izmed nas, ko se znajde v veliki stiski. Ko se stiska umiri, tudi to vprašanje navadno utihne. Včasih si ga postavi tudi kdo, ki je hudo bolan in mu daje njegova okolica čutiti, da je takšen, kot je,

odveč. Z občutkom, da si odveč, je težko živeti. No, seveda si ga mnogi ljudje postavljajo še v drugih okoliščinah, vendar je večinoma tako, da s tem ne izražajo želje, da bi jim nekdo življenje končal. S tem pač povedo, da jim je težko, kar je zelo razumljivo.

Vsako življenje, pa naj bo še tako nebogljeno, je dragoceno. Poznam mnoge bolnike in invalide, ki živijo v razmerah, za katere bi nekdo od zunaj rekel, da niso človeka vredne, pa jih sami ne občutijo tako. Mislim na mnoge starše, ki z veliko ljubeznijo skrbijo za svoje otroke, za katere si pogosto mislimo, da bi bilo lažje, če bi umrli. Česa takega staršem seveda ne smemo nikoli reči, saj se s tem nikakor ne bi strinjali. Nekateri postavljajo kriterije za človeka nevredno življenje že zelo nizko, in včasih se sprašujem, ali se ne bi morda nazadnje našel nekdo, ki bi tudi zame rekel, da je moje življenje človeka nevredno, ker pač ne zmorem vsega in potrebujem nekaj pomoči. Pa sama tega sploh ne dojemam tako in se mi zdi moje življenje zelo dragoceno. Ob tem lahko samo rečem, da vsak človek sodi po svoje, kaj je zanj človeka vedno življenje.

Vsako življenje, naj bo kakršnokoli že, je vredno življenja. O tem sem globoko prepričana. S tem pa ni rečeno, da je vedno lahko. Včasih je zelo, zelo težko. In ravno v teh primerih prihaja na dan najboljše, najbolj žlahtno v človeku, tako v prizadetem samem kot tudi v njegovi okolici. Včasih se čudiš, kako je možno, da vzdržijo, eni in drugi.

Vedno znova občudujem ljudi, ki živijo v izredno težkih razmerah, česar si osebno niti predstavljati ne morem, pa vendar vzdržijo in cenijo življenje takšno, kot je. Tako dajejo tudi meni pogum, da vztrajam ob kakšnih težavah, ki so v primerjavi z njihovimi malenkostne. Spomnim se nanje in si rečem, da nimam razloga, da bi tožila. Prepričana sem, da tega ne doživljam tako samo jaz, ampak tudi še mnogi drugi.

Občudujem pa tudi tiste, ki so ob njih in lepo skrbijo zanje. To še zdaleč ni samoumevno. Ne dajejo jim občutka, da so jim odveč. Tega največkrat ne delajo za denar, tudi ne s slabo voljo, ampak z neko hvaležnostjo, kar se zdi mnogim čisto nerazumljivo. Pogosto priznajo, da so tudi od še tako nebogljenih ljudi bogato poplačani. Ne materialno, ampak z nasmehom, gesto naklonjenosti, kar pove več kot marsikaj drugega. Prav ti drobni odzivi delajo njihovo življenje lepše in bogatejše. Česa takega marsikdo nikoli v življenju ne doživi. Brez teh ljudi bi bilo življenje zelo bedno.

Tako vidimo, kako so dragoceni oboji, tisti, ki pomoč potrebujejo, pa tudi tisti, ki pomagajo. Kakovost življenja v neki družbi je odvisna prav od prisotnosti obojih. Družba, v kateri so oboji prisotni v soglasju, je veliko dragocenejša kot družba, ki se želi znebiti vseh nebogljenih ljudi, potrebnih pomoči. Lahko sicer na-

preduje v tehničnem razvoju, človeško pa nazaduje, kar ima zelo hude posledice za življenje ljudi.

Če pa o vsem tem razmišljamo kot kristjani, nam mora biti jasno, da je prav to evangeljska drža, ki govori o navzočnosti Boga.

stiske sodobne družbe

VLOGA IN DOŽIVLJANJE DRUŽINE, KI SE SOOČA Z ZASVOJENOSTJO

mag. Drago Sukič

O pomenu družine za zdrav in celosten razvoj posameznika danes že veliko vemo. Družina je namreč prostor, kjer se odigravajo najpomembnejše zgodbe življenja. Zaznamovana je z doživetji, ki za vselej vtisnejo svojstven pečat v vse njene člane. V družini se tudi naučimo osnovnih oblik obnašanja, prvič začutimo globino, pripadnost, ljubezen, hotenost, želenost, ali pa na drugi strani odvečnost, zavrženost in neprijetnost. Družina je prostor, kjer se postavljajo temelji za čustveno odpornost, ki je osnova duševnega zdravlja skozi vsa življenjska obdobja. Žal pa je družina lahko tudi prostor, kjer se osnova duševnega zdravlja načne, kar ravno tako pušča daljnosežne posledice.

V tem smislu družina predstavlja enega najmočnejših varovalnih dejavnikov pred pojavom različnih oblik zasvojenosti. V primerih nefunkcionalnosti (nasilje v družini, spolne zlorabe, alkoholizem ipd.) pa družina, ki naj bi otroku oz. mladostniku predstavljala varno zavetje in pribežališče, postane eden od bistvenih dejavnikov tveganja za razvoj zasvojenosti.

Tudi spoznanja nevrozanosti v zadnjih desetletjih nakazujejo na pomen zdravih odnosov znotraj družine. Bistvenega pomena je narava odnosa, ki ga imajo starši s svojimi otroki v prvih letih življenja, saj psihobiološka uglašenost staršev na otroka predstavlja pogoj za zdrav razvoj možganov in dobro osnovo za to, da se kasneje v življenju ne razvije psihopatologija, ki se lahko izrazi tudi v obliki zasvojenosti.

Temeljno dinamiko in čustveno vzdušje v družini kreira zakonski oziroma starševski odnos. Otroci ali mladostniki pa je zelo občutljivi na čustva, ki jih gojijo starši do samih sebe in drug do drugega. Ko starši kažejo pozitivno držo do samih sebe in drug do drugega, se bo otrok počutil varno in bo tudi svojo lastno vrednost doživel pozitivno. Nerazrešen ali potlačen zakonski konflikt pa bo negativno vplival na razvoj družine in vsakega posameznika v njej.

V družini namreč prihaja do različnih situacij ali zapletov, ki lahko predstavljajo gojišče za razvoj različnih

6

težav kakor tudi morebitne zasvojenosti. Tveganje za nekaj takega predstavlja, ko se starši bojijo, da bi odkrito izražena jeza, žalost, strah ali razočaranje uničili njihov zakon, in tako skušajo ohraniti le videz dobrega zakona. To pa pomeni, da ta medsebojna čustva (jezo, strah ipd.), ki so dejansko njihova, zanikajo, odcepijo in jih prenesejo na otroka, ki ga posledično dojemajo kot jeznega, zahtevnega in nemogočega. Otrok ali mladostnik je tako prisiljen, da v družini sprejme in igra vlogo grešnega kozla.

Pri tem bo otrok postal natančno takšen, kot ga dojemajo njegovi starši, pri vsem skupaj pa se ne bo zavedal, da je postal »odlagališče« starševskih nepredelanih čutenj. V sebi bo čutil nenehen nemir, nezadovoljstvo in razburjenost. Globoko v sebi bo vedel, da se mu dela krivica in da ga ne razumejo, vendar si ne bo mogel pomagati. Ne da bi se zavedal, zakaj, bo jezen in bo to svojo jezo kazal tako, da se bo zapiral vase, postajal vse bolj vzkipljiv, nespoštljiv, občasno nasilen ... Svoje jeze in vznemirjenosti ne bo zmogel obvladovati, zato bo vse pogostejše naredil nekaj dovolj narobe (eksperimentiranje z drogami ipd.), da ga bodo lahko starši potem krivili ter upravičevali svojo lastno jezo, ki jo bodo zelo hitro prenesli nanj.

Družina v takih primerih pogosto reče: »Vsi so tako pridni in uspešni, samo ta eden nam dela težave.« Resnica pa je, da jih ta »problematični« rešuje, saj je vsa »problematika« družine usmerjena na tega posameznika (grešnega kozla). Posledično postane ta otrok njihova najmočnejša vez in nekakšen čustveni regulator družine. Zato že kar nekaj časa razumemo, da je zasvojenost bolezen oziroma težava družine, in ne zgolj posameznika. To pa družina le s težavo sprejema in običajno potrebuje veliko napora in pomoči, da sprejme to resničnost.

Težave mladostnika z zasvojenostjo pri starših vedno prebudijo hudo stisko, in bolj kot se težave poglobljajo, z večjo bolečino, strahom in nemočjo se morata soočiti starša. Poleg tega so prisotni tudi močni občutki krivde in sramu. Starša pogosto iščeta krivca za nastalo situacijo drug pri drugem, tako pa postane družinsko ozračje še bolj napeto in prežeto z grozo, umikom ali pasivnostjo. Starševska nemoč pogosto pripelje tudi do napačnega reševanja težav z ultimati in grožnjami, kar privede do verbalnih in velikokrat tudi do fizičnih obračunavanj. V tej dinamiki obtoževanja in iskanja krivca starša vse bolj izgubljata samospoštovanje in doživljata, da sta slaba, nevredna, nemočna. To pa so ravno tista čutenja, ki jih želi otrok razrešiti z drogo ali problematičnim vedenjem. Ker imajo ta čutenja izvor pri starših, saj so to njihova neprepoznana občutja, jih morata starša oz. zakonca v svojem odnosu prepoznati in razrešiti.

S terapevtskega vidika je zasvojenost v družini predvsem pokazatelj nerazrešenih konfliktov in neizgovorjenih travm, ki se prenašajo generacijsko. Potrebna je torej reorganizacija odnosov v družini pa tudi sprememba vzorcev glede zlorabe drog ali alkohola. Starša morata znati obdržati starševsko vlogo ter postaviti jasne meje in pravila. Narobe bi bilo, če bi se pri urejanju zasvojenosti usmerili zgolj na odvzem droge oziroma na vzpostavljanje abstinence, ki je sicer bistvenega pomena, vendar nikakor ne dovolj. Pomembno je torej prepoznati zasvojenost kot simptom globljega problema znotraj družine in postopoma razreševati vsebino, ki je v ozadju zasvojenosti. Tega procesa družina sama običajno ne zmore, zato v programe urejanja zasvojenosti, ki se izvajajo v Zavodu Pelikan - Karitas, vključujemo družinsko terapijo ter tudi delo s svojci.

Prav zaradi dejstva, da je družina kot osnovna celica družbe še vedno glavni varuh duševnega zdravja, je še kako pomembno družinam v različnih kriznih obdobjih nuditi potrebno strokovno podporo. Kajti vsaka podpora družini posledično pomeni tudi investicijo v duševno zdravje celotne družbe.

mag. Drago Sukič, spec. ZDT, Zavod Pelikan - Karitas

Programe socialne rehabilitacije zasvojenih Zavoda Pelikan - Karitas sofinancirajo MDDSZ, Slovenska karitas (s sredstvi FIHO) ter lokalne skupnosti.

karitas mladih

KARITAS MLADIH

Evropski cilji mladih so pomemben del nove strategije in predstavljajo vizijo za Evropo, ki mladim omogoča uresničitev njihovega celotnega potenciala. Mladi so opredelili in potrdili naslednjih 11 ciljev (več podrobnosti o njih lahko preberete na spletni strani www.youthgoals.eu). V letu 2020 bomo na Slovenski karitas pripravili **posvet za prostovoljce in sodelavce Karitas o vključevanju mladih v prostovoljstvo**. Zagotovo se bodo naši cilji prepletali tudi z spodnjimi – evropskimi cilji mladih:

1. Povezati EU z mladimi: Spodbujati občutek pripadnosti evropskemu projektu med mladimi in graditi most med EU in mladimi, da bi ponovno pridobili zaupanje in povečali participacijo.

2. Enakost vseh spolov: Zagotoviti enakost vseh spolov in spolno občutljive pristope na vseh področjih življenja mladih.

3. Vključujoče družbe: Omogočiti in zagotoviti vključitev vseh mladih v družbo.

4. Informacije in konstruktiven dialog: Zagotoviti, da imajo mladi boljši dostop do zanesljivih in-

formacij, ter podpirati njihovo sposobnost kritičnega vrednotenja informacij in njihovo vključevanje v konstruktiven dialog.

5. Mentalno zdravje in dobro počutje: Doseči boljše duševno zdravje in odpraviti stigmatizacijo težav z duševnim zdravjem ter tako spodbujati socialno vključenost vseh mladih.

6. Korak naprej za podeželsko mladino: Ustvariti razmere, ki bodo mladim omogočale uresničitev svojega potenciala na podeželju.

7. Kakovostna zaposlitev za vse: Zagotoviti dostopen trg dela z možnostmi, ki vodijo do kakovostnih delovnih mest za vse mlade.

8. Kakovostno učenje: Povezati in izboljšati različne načine učenja, da se mlade pripravi na soočanje z izzivi stalno spreminjajočega se življenja v 21. stoletju.

9. Prostor in participacija za vse: Okrepiti demokratsko participacijo in avtonomijo mladih ter zagotoviti namenske prostore za mlade na vseh področjih družbe.

10. Trajnostna zelena Evropa: Ustvariti družbo, v kateri so vsi mladi okoljsko aktivni, izobraženi in sposobni ustvarjati spremembe v svojem vsakdanjem življenju.

11. Mladinske organizacije in evropski programi: Zagotoviti vsem mladim enak dostop do mladinskih organizacij in evropskih mladinskih programov in s tem graditi družbo, ki temelji na evropskih vrednotah in identiteti.

DOGAJA se

Veseli smo, da lahko z vami delimo prav posebno novico. Luč sveta je ugledala Spletna stran youngCaritas – Karitas mladih v Sloveniji. Poskrbeli bomo, da bomo redno objavljali utrinke iz naših aktivnosti. Novi prostovoljci si bodo lahko ogledali naše projekte in se odločili pri kateremu bi radi sodelovali.

Več na www.karitas.si

MLADI se PREDSTAVIJO

Sem **Luka Štrukelj**, prihajam iz Ceste pri Ajdovščini. Obiskujem Škofijsko gimnazijo v Vipavi. Prostovoljec sem dve leti pri programu Popoldan na cesti, v centru CIRIUS v Vipavi in v raznih dejavnostih v okviru župnije.

Hobiji: prostovoljstvu posvečam kar dobršen del svojega časa.

Najljubša hrana: moram reči, da nimam problemov glede hrane. Sem hvaležen za to, kar je pripravljeno in to tudi pojem.

Najljubši kraj za izlet v Sloveniji: Vipavski Križ. Rad raziskujem domače kraje, ker sem ugotovil, da še teh ne poznam dovolj dobro.

Najljubša pesem: rad poslušam različno glasbo, ali pa prižgem radio, saj imajo dober izbor.

Najljubši kotic kjer se sprostiš: moja soba.

Najljubša slovenska beseda: hvaležnost.

to moramo vedeti

SMERNICE ZA ZAŠČITO OTROK IN MLADOSTNIKOV V SLOVENSKI KARITAS

Helena Zevnik Rozman

Nadaljevanje iz novembrske številke

8

3. PREPREČEVANJE NASILJA IN ZLORAB

Slovenska karitas si bo prizadevala, da bodo zaposleni, prostovoljci in drugi sodelavci Karitas z ozaveščenostjo, zavedanjem o možnostih nasilja in zlorab ter z dobrimi praksami zmanjšali tveganje za nasilje in zlorabe otrok v Slovenski karitas.

3. 1. Kodeks ravnanja

Vsak zaposleni, prostovoljec ali drug sodelavec Slovenske karitas ima odgovornost ter je dolžan upoštevati **Smernice za zaščito otrok in mladostnikov v Slovenski karitas** in spoštovati **Kodeks ravnanja za sodelavce Karitas**.

Zaposleni, prostovoljci in drugi sodelavci v Slovenski karitas ne smejo nikoli:

- udariti ali kako drugače fizično zlorabiti otrok
- imeti spolnega odnosa ali drugega spolnega dejanja ali zveze z otroki
- obnašati se na način, ki bi se lahko nadaljeval v nasilje in zlorabo (uporabljati jezik, geste, ravnanja, ki provocirajo)
- obnašati se tako, da bi osramotili, ponižali ali na kakršenkoli način čustveno zlorabili otroke
- dopustiti, da so otroci vključeni v aktivnosti, ki so nezakonite, nevarne in nasilne, ali biti sami vključeni v takšne dejavnosti skupaj z otroki
- diskriminirati ali/in socialno izključevati otroke
- samostojno prenočiti z otrokom, vključenim v programe ali aktivnosti Karitas
- izdelovati in gledati fotografij, posnetkov itd., ki lahko prizadenejo dostojanstvo otroka ali mladostnika

Ta seznam ni popoln. Temeljno načelo je, da se morajo zaposleni, prostovoljci in drugi sodelavci Karitas izogibati aktivnostim in obnašanju, ki bi lahko vodilo k slabim praksam in morebitnim zlorabam.

Vsako nasilje, zloraba in spolno izkoriščanje se šteje kot hujša kršitev, in posledično predstavlja razlog za odpust iz delovnega razmerja oz. za prekinitev dogovora o prostovoljskem delu.

3. 2. Smernice za zmanjševanje tveganj in za povečevanje kakovosti vzgojnega okolja

- Sprejmite vsakega otroka s spoštovanjem in mu omogočite pravico do zasebnosti.

- **Ustvarite kulturo odprtosti**, kjer vsakdo lahko postavi vprašanje, izrazi zaskrbljenost ali navede obnašanja, ki mu niso všeč.
- **Sočutno poslušajte** otroka. Urite se v kvalitetnem povzemanju slišane in vzpostavljajte odnos **zaupnik – otrok/mladostnik**.
- **Omogočite** otrokom, da se postavijo zase, razpravljajte z njimi o njihovih **pravicah, dolžnostih, odgovornostih in vrednotah**, o njihovih odnosih z drugimi, o tem, kaj je sprejemljivo in kaj ne, in o tem, kaj lahko naredijo, če naletijo na težave.
- **Zagotovite** med zaposlenimi, prostovoljci in drugimi sodelavci Karitas **občutek odgovornosti**, tako da slabe prakse ali potencialno nasilje ne bo ostalo neopaženo. Občutek odgovornosti krepite tudi v smeri skrbi za prijazne medvrstniške odnose.
- **Ne zanašajte se na svoje dobro ime** in vedite, da lahko drugi napačno tolmačijo vaša ravnanja, ne glede na vašo dobronamernost.
- Dogodke predhodno **načrtujte in organizirajte** tako, da bo zagotovljena zaščita in varnost vsakega posameznika ter da se tveganja zmanjšajo.
- Za vključitev otrok v programe ali aktivnosti Karitas predhodno **pridobite soglasje** staršev ali zakonitega zastopnika v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov.
- **Bodite pozorni** na situacije, ki bi lahko predstavljale tveganje, ali tiste, ki rušijo dobro vzgojno okolje, in ustrezno ukrepajte.
- **Prepoznavajte**, da lahko vsaka situacija »ena na ena« pomeni potencialno tveganje. Kadar so take situacije neizogibne, obvestite o tem še eno odraslo osebo.
- **Izogibajte** se neprimernemu fizičnemu ali ustnemu kontaktu z drugimi, zlasti z otroki.
- **Pomoč pri osebnih aktivnostih** (osebna higiena, oskrba itd.) **izvajajte** le, kadar tega otroci sami še ne zmorejo dovolj dobro opraviti ali je potrebna zaradi zdravstvenih težav. O tem naj bo obveščen vodja programa oz. druga odrasla oseba.
- **Ne vozite** otrok samih v avtomobilu, razen če je to nujno potrebno. Če je taka situacija neizbežna, o tem obvestite drugo odraslo osebo. Pred tem pridobite soglasje staršev ali zakonitih zastopnikov.
- Skupino najmanj petih otrok sme prevažati z osebnim avtomobilom voznik, ki ima najmanj tri leta vozniško dovoljenje za vožnjo motornega vozila kategorije B.
- Skupino otrok, ki se prevaža z avtobusom, mora spremljati najmanj en spremljevalec, star najmanj 21 let, ki skrbi za varnost otrok pri vstopanju v vozilo in izstopanju iz njega ter za red in varnost otrok v avtobusu. Pri prevozu skupine otrok mora biti v vozilu ves čas najmanj en spremljevalec na 15 otrok (po Zakonu o pravilih v cestnem prometu).

na obisku**DOBRODELNOST
V ŽUPNIJI
DOL PRI
LJUBLJANI**

Angelca Škrajnar

Župnijska karitas Dol je bila ustanovljena 1. decembra 1997. Od takrat dalje sodelavci – prostovoljci aktivno delujemo za dobro vseh ljudi v naši župniji na različnih področjih karitativnih dejavnosti. Uspešni smo pri zbiranju oblek, obutve in hrane in to posredujemo tistim, ki takšno pomoč potrebujejo. Prostovoljci ŽK obiskujemo starejše, bolne in invalidne občane, jim pomagamo in z lepo in prijazno besedo lajšamo tegobe. Za dobro in uspešno delo se udeležujemo tudi izobraževanj in predavanj, ki jih organizirata Škofijska karitas Ljubljana ter Inštitut Antona Trstenjaka.

Vsako leto na rožnovensko nedeljo (1. nedeljo v oktobru) organiziramo tradicionalno srečanje za starejše, bolne in invalidne občane. K sodelovanju povabimo tudi učence Osnovne šole Janka Modra, ki pod vodstvom mentoric pripravijo zanimiv kulturni program.

Skozi vse leto pripravljamo pod okriljem Karitas nedeljske popoldanske izlete, ki so med starejšimi sprejeti z velikim odobravanjem.

Posebno pozornost namenja Župnijska karitas Dol pri Ljubljani družabništvu. V ta namen smo organizirali več samostojnih izobraževanj za starejše na različne teme, kot so: »Preprečevanje

padcev v starosti«, »Starajmo se trezno«, »Obvladovanje krvnega tlaka« in še mnoge druge. Mnogim starejšim omogočamo druženje ob različnih delavnicah za ročne spretnosti ter delavnice za urjenje spomina, logike in koncentracije.

Smo primestna občina in župnija z velikim delom kmečke populacije, in tako imamo možnost, da lahko pred zahvalno nedeljo zbiramo kmetijske pridelke in živila za pomoči potrebne v naši župniji in tudi za Župnijsko karitas Štepanja vas, ki pripravlja tople obroke za brezdomce.

Pred prvim novembrom sodelujemo v dveh akcijah, ki sta ekološko-humanitarne narave, in sicer »Manjša sveča – za sočloveka sreča« in »Manj svečk za manj grobov«. Namen teh akcij je zmanjšanje onesnaževanja okolja z odpadnimi svečami in ekološko ozaveščanje ljudi.

Vsako leto ob Tednu Karitas organiziramo dobrodelni koncert za povsem določen namen in osebo ali družino. Tokrat smo organizirali dobrodelni koncert za našega sokrajana – 13-letnega fanta Matica Škrabo. Zbirali smo sredstva za nakup prilagojenega kolesa, da bo Matic kljub svoji bolezni lahko samostojno kolesaril, ker ga to izjemno veseli. Celotno prireditev je vodila in povezovala naša sokrajanka in priznana športnica Petra Majdič. V bogatem kulturnem programu so sodelovali mladi glasbeniki iz naše in sosednje župnije, nastopili pa so tudi priznani glasbeniki, kot sta Ivan Hudnik in Nataša Madjar.

Aktivno delovanje Župnijske karitas Dol mnogim ljudem s socialnega roba daje možnost ohranjanja človeškega dostojanstva in človeka vrednega življenja.

»MIR KOT POT UPANJA: DIALOG, SPRAVA IN EKOLOŠKO SPREOBURNJENJE«

papež Frančišek

prevod: p. Ivan Herceg DJ, vir: Vatican news

Poslanica za 53. svetovni dan miru

10

Medtem ko nas upanje vodi po poti miru, pa ne-zaupanje in strah povečujeta »krhkost odnosov in nevarnost za nasilje«. Vabim vas, da bi bili obrtniki miru, odprti za dialog brez izključevanja in manipulacij, ter bi si prizadevali za ekološko spreobrnjenje, ki pomeni »nov pogled na življenje«.

1. Mir, pot upanja ob soočanju z ovirami in preizkušnjami

Mir je dragocena dobrina, predmet našega upanja, po katerem hrepeni vse človeštvo. Upati v mir je človeška drža, ki vsebuje bivanjsko napetost in zaradi katerega je mogoče sedanjost, tudi težavno sedanjost, živeti in sprejeti, če vodi k nekemu cilju in če moremo biti tega cilja gotovi; če je ta cilj tako velik, da opravičuje napornost poti.

2. Mir, pot poslušanja, ki temelji na spominu, solidarnosti in bratstvu

Hibakusha, preživeli atomskih bombardiranj Hirošime in Nagasakija, so med tistimi, ki še danes ohranjajo živ plamen kolektivne zavesti s tem, da pričujejo generacijam za njimi grozo tega, kar se je zgodilo avgusta 1945, ter neizrekljivo trpljenje, ki je sledilo. Ne moremo si dovoliti, da bi sedanje in nove generacije izgubile spomin na to, kar se je zgodilo, spomin, ki je zagotovilo in spodbuda za izgradnjo pravičnejše in bolj bratske prihodnosti.

3. Mir, pot sprave v bratskem občestvu

Sveto pismo, še posebej preko besed prerokov, nagovarja vest posameznika in ljudstev glede zaveze Boga s človeštvom. Gre za to, da se opusti željo nadvlade nad drugimi ter se nauči gledati druge kot osebe, kot Božje otroke, kot brate ... Samo z izbiro poti spoštovanja se lahko prekine spiralo maščevanja in se začne hoditi po poti upanja.

4. Mir, pot ekološkega spreobrnjenja

Če nas je slabo razumevanje lastnih načel kdaj privedlo v stanje, da smo opravičevali zlorabo narave ali despotsko gospodovalnost ljudi nad stvarstvom ali pa vojne, krivico in nasilje, moramo kot verujoči priznati, da smo bili nezvesti zakladu modrosti, ki bi ga morali čuvati.

5. Doseže se toliko, kolikor se upa

Pot sprave pa zahteva potrpežljivost in zaupanje. Miru se ne doseže, če se ne upa. Gre predvsem za to, da verjamemo v možnost miru, da verjamemo, da ima tudi drugi isto potrebo po miru. V tem nas lahko navdihuje osvobajajoča, razsvetljujoča, zastonjska, neutrudljiva ljubezen Boga do vsakega od nas.

KLIC DOBROTE, DEVETINDVAJSETIČ!

Mojca Kepic

»Dobro iz vsakega srca« je bilo vodilo letošnjega 29. dobrotelne koncerta Klic dobrote, ki je privabil številne prostovoljce, sodelavce Karitas, poslušalce in goste v dvorano Golovec v Celje. Mnogi pa so bili z nami pred televizijskimi ekrani in radijskimi sprejemniki. Druženje, stiski rok in besede so se pričeli že na Ponikvi ob zahvalni sv. maši ter prošnji za tekoče leto, ki jo je ob somaševanju preko 40 duhovnikov vodil mariborski nadškof Alojzij Cvikl, predsednik Slovenske karitas. Številni prostovoljci in sodelavci Karitas so se nato udeležili skupnega kosila v Celju ter nadaljevali z ogledom generalke Klica dobrote.

Tudi letošnji oder koncerta je bil obogaten s slikami, ki so jih umetniki ustvarjali na jubilejni, 25. mednarodni likovni koloniji Umetniki za Karitas pod geslom **»Odrinimo na globoko«**. Med koncertom je nastopajoče spremljal Zdravniški orkester Camerata medica – skupaj so vabili k dobroti in solidarnosti. Že geslo tedna Karitas, »Dobro iz vsakega srca«, nas je vabilo, da vsak v svojem srcu najde zaklad, ki ga bo lahko podaril sočloveku, še zlasti tistim, ki so v stiski.

Ob vsej materialni pomoči je izrednega pomena tudi bližina prostovoljcev Karitas z vsako družino oz. posameznikom v stiski. Koncert je bil priložnost, da smo lahko vsi prostovoljci in vsi skupaj pokazali to bližino našim sodržavljanom, ki potrebujejo pomoč.

Slovenski pregovor pravi, da *hvaležnost dobroto razveseli*. Zato se iskreno zahvaljujem vsem dobrotnikom Klica dobrote za vsak vaš dar. Hvala nastopajočim, vsem prostovoljcem, za sodelovanje ob koncertu. Najlepša hvala scenaristu koncerta msgr. Franciju Trstenjaku, ki je povezal glasbo in besedo. Hvala televizijskim in radijskim sodelavcem, da se je glas Klica dobrote širil po vsej Sloveniji. Hvala vsem, ki slišite glas prošnje pomoči potrebnih med nami. S tem dokazujete, da ne želite sreče uživati sami, ampak jo hočete deliti z drugimi.

Msgr. Alojzij Cvikl nas je nagovoril z besedami: *»Ko se v našem srcu rodi ljubezen in dobrota, lahko vse to delimo naprej. Po tej poti vedno bolj postanemo ljudje, ki ne živimo samo drug ob drugem, ampak v polnem pomenu živimo drug za drugega. Ta pot in ta logika spreminjata svet, da postaja drugačen, da postaja svetlejši in topeljši, ker je prežet z mislimi na naše bližnje, s solidarnostjo in ljubeznijo. Tam, kjer sta solidarnost in ljubezen, pa se rojeva tudi upanje. Večer Klica dobrote je za nas nova spodbuda in nova priložnost, da vsi in vsak osebno naredimo korak v*

smer, ko bomo z dejanji ljubezni (s Karitas) prinašali luč upanja tja, kjer so ljudje zaradi takšnega ali drugačnega pomanjkanja zaskrbljeni, razočarani, žalostni, kjer morda izgubljajo upanje in vero v smisel življenja. Pripravljenost pomagati potrebnim je edina moč, ki resnično spreminja svet, da ta postane zaznamovan z ljubeznijo, spoštovanjem, sočutjem. To pa je hkrati pot k miru in sreči.«

Vsako leto si koncert ogledajo varovanci različnih centrov za osebe s posebnimi potrebami. Ga. Majda Kamplet, CVD Golovec, nam je dan po koncertu poslala sporočilo o navdušenosti njihovih varovancev ob ogledu koncerta. *»Ko stopiš v dvorano, te vzdušje priprav kar prevzame. Kot stari prijatelji se pravzaprav srečujemo tujci – ko gre mimo tebe pevec priznanega ansambla, se ti nasmehne in reče »Živjo« ... Seveda vrneš nasmeh in odgovoriš, potem pa pozabiš zapreti usta od začudenja. Kako malo je treba, da nekoga razveselimo. Med dogajanjem na odru sem opazila, da David, fant, ki je sedel ob meni, nekemu maha. In ko sem sledila njegovemu pogledu, sem videla, da mu je Jure Sešek, ki je čakal pod odrom, pomahal nazaj. Na Davidovem obrazu se je razlezel blažen nasmeh. Nekoliko kasneje je še ena od naših veselo mahala nekemu v pozdrav – njeno mahanje je bilo namenjeno eni od nastopajočih solistk, ki ji je ravno tako vračala pozdrav. Malenkosti, drobnarije – pa vendar takšno bogastvo.«*

Tudi sama sem neizmerno hvaležna, da lahko z večerom Klica dobrote narišemo številne nasmehe na obraze vseh obiskovalcev, si sežemo v roke s prostovoljci Karitas, sodelavci televizije in izmenjamo nekaj besed. Predvsem pa, da izkažemo solidarnost z vsemi družinami in posamezniki v stiski. Vsak lahko doda s svojim prispevek v velik mozaik pomoči in prostovoljstva Karitas. Drug drugega tako bogatimo in si lepšamo vsakdan. HVALA vsakemu posebej za prispevek ob tednu Karitas.

celje

»DOBRO IZ VSAKEGA SRCA«

Barbara Godler

V tednu Karitas nas je letos nagovarjalo geslo **»Dobro iz vsakega srca«**. Vsak človek je zmožen dobrote, ljubezni. Zgodi se, da moramo to dobroto in ljubezen drugemu pomagati najti. Kajti življenje nas včasih pripelje do točke, ko sami ne zmoremo uzreti dobrega, ko ne najdemo kančka upanja, dobrih misli in želja. Pa vendar na koncu zmaga dobrota in ljubezen.

Sodelavci Škofijske karitas Celje smo se na teden Karitas pripravljali z različnimi dogodki. Med drugim je potekalo v Šentjurju področno srečanje Župnijskih karitas z naslovom *Sočuten odziv na stisko bližnjega* in duhovna obnova za sodelavce dobrodelnih skupin, ki jo je vodil br. Jaro Knežević.

V tednu Karitas, od 25. do 27. 11., so v Vrbju potekali dnevi odprtih vrat. Obiskali so nas prostovoljci, sodelavci Župnijskih karitas in drugi. Župnijske karitas so z dobro voljo in pridnimi rokami pomagale pripraviti

vse potrebno, da smo lahko pogostili približno 1800 romarjev, prostovoljcev in sodelavcev, ki so prišli s Slomškove Ponikve. **Da, konkretno in zares je prišla dobrota iz vsakega srca. Stopili smo skupaj in pokazali, da zmoremo, da so naša srca ogreta za dobro in najboljše, kar zmoremo.**

koper

TEDEN KARITAS V KOPRSKI ŠKOFIJI

Jožica Ličen

V sporočilu za javnost smo ob tednu Karitas pri nas med drugim zapisali: »Škofijska karitas Koper vstopa v trideseto leto delovanja in od začetka izvaja splošne programe pomoči družinam, posameznikom in starejšim v stiski. Z leti je razvila tudi druge programe podpore in pomoči, ki jih izvaja v 13 Centrih karitas v škofiji, poleg tega pomaga brezdomnim v Ajdovščini in Bertokih, prepoznava program učne pomoči Popoldan na Cesti, ki se izvaja na desetih lokacijah, nadgradnja tega programa je Center Bogdana Žorža, Dom karitas v Soči je namenjen taborom in letovanjem za otroke, mlade, družine in starejše.«

Zato le nekaj v besedi in sliki:

Začeli smo že 22. novembra s slovesno akademijo v dvorcu Lanthieri v Vipavi. G. škof Jurij Bizjak, Gianni Rijavec in Godalni kvartet, dr. Aničič iz Banjaluke ter veliko umetnikov s svojimi likovnimi deli ...

26. novembra je ekipa strokovnih sodelavcev in pomočnikov selila slike iz Vipave na oder Klica dobro-

te v Celju. Istočasno je Center karitas v Bertokih odprl vrata in predstavil programe, ki so v teh prostorih in tudi na drugih lokacijah namenjeni brezdomnim, Vrtinci in zasvojenim.

27. novembra je iz celotne škofije šlo 8 avtobusov sodelavk in sodelavcev k sveti maši na Ponikvo in na generalko Klica dobrote. Vipavsko vino, Fructalovi sokovi in primorsko pecivo z Marinkino »papeževu potico«, pa kraški pršut in tolminski sir je bilo del okusov v Celju.

Istočasno je druga ekipa peljala del slik v studio TV Slovenija, večji izbor iz preteklih let pa v Medicinski center latros v Ljubljano, kjer smo kasneje skupaj

praznovali 25 let Medicinskega centra in Umetnikov za Karitas.

28. november je že tradicionalno dan odprtih vrat v Centrih karitas. Med drugim je bila sprememba v Centru karitas v Ajdovščini, kjer se je predstavila Mlada Karitas, v Malorci problematika brezdomstva, v Novi Gorici Svetovalnica Lučka in v Kulturnem centru Lojze Bratuž v sosednji Gorici Karitas na obeh straneh meje.

Prva adventna nedelja je kot nalašč za nedeljo Karitas, kjer je po naših župnijah ljudi nagovorila duhovna vsebina in konkretna dobrotelost z nabirko za Karitas.

Teden Karitas se praktično s prvo adventno nedeljo začne, in ne konča, saj se vsak dan nadaljujejo zgodbe, ki kličejo in vabijo k pomoči. Tudi zato je adventna duhovna obnova najboljši načrt dela za naprej.

Drage sodelavke in sodelavci, hvala lepa in bodimo pogumni pričevalci evangelija danes in jutri.

DOBRODELNA KULTURNA PRIREDITEV URŠKA – VESELJE IN DAR

Aliče Čubej

V letošnjem letu je župnija Grgar v sodelovanju s frančiškanskim samostanom Sveta Gora praznovala 480-letnico prikazanja Matere Božje pastirici Urški Ferligojevi in naročila: »Povej ljudstvu, naj mi tukaj zida hišo in me milosti prosi.«

Čez leto je bilo organiziranih osem prireditev, ki smo jih preprosto povezali v Urškino leto. V okviru Urškega leta je tudi Župnijska gorska karitas Grgar, ki je vključena Goriško območno Karitas, obeležila svojo 20-letnico delovanja z dobrodelno prireditvijo.

Praznovali smo v soboto, 23. 11., v Kulturnem domu v Grgarju. Prireditve je imela dva namena: praznovanje in tudi misel na tiste, ki nimajo dovolj.

Prireditve so oblikovali in na njej sodelovali izključno domačini s Trnovsko-Banjske planote, iz Čepovanske doline in Grgarja, ki se ljubiteljsko ali profesionalno ukvarjajo s kulturo in umetnostjo. Z velikim veseljem so sodelovale tudi vse tri osnovne šole s Planote.

Slišala se je pesem, poezija ob spremljavi glasbe in plesalo se je. Z odra je dišalo po mladosti in radosti. Namen prireditve je bila dobrotelost – zbrana sredstva bodo namenjena učencem osnovnih šol v naših krajih za dejavnosti, ki jih starši težko plačajo.

Namen je bilo tudi praznovanje, zato smo med prireditvijo prostovoljcem podelili zahvale za njihovo deset-, petnajst- in dvajsetletno aktivno sodelovanje v Župnijski gorski Karitas. V jubilejnem letu Župnijske gorske karitas se jim iskreno zahvaljujem za njihovo

dolgoletno sodelovanje, prav tako velik hvala tudi drugim rednim in občasnim sodelavcem.

Prireditve, kjer čustva niso bila ravnodušna, smo zaključili z mislijo Matere Tereze: »*Ne moremo delati velikih stvari, lahko pa delamo majhne stvari z veliko ljubezni.*«

STOLETNICA NA SLAPU

Tatjana Kokalj

Vaščanka Slapa, Ida Katarina Ambrožič, je 25. novembra dopolnila 100. rojstni dan. To je bil praznik za vso vas. Skupina zelo požrtvovalnih vaščank ji je pripravila čudovito praznovanje v domači cerkvi. Ob maši, ki jo je z mnogimi toplimi besedami popestril g. župnik, ob darovanem cvetju, petju in dobrotah pridnih vaščank smo se spomnili življenja Ide Ambrožič, ki je v svojem življenju doživela velike družbene spremembe, od ročnega obdelovanja zemlje do digitalizacije. Brez selitve iz vasi je živela v treh državah.

Ga. Ida Katarina Ambrožič je bila kot tretja hčerka Jožefe in Avgusta Poljšak rojena na Mstafarjevi domačiji na Slapu 50. Odraščala je na kmetiji še s tremi sestrami in bratom. Italijansko snovno šolo je obiskovala na Slapu. V najstniških letih je za pol leta

odšla v Tomaj, k nunam, v gospodinjsko šolo, kjer se je naučila kuhati. Svojo ročno napisano kuharsko knjigo hrani še danes in po njenih receptih kuha že tretja generacija. Najlepša mlada leta ji je vzela druga vojna.

Poročila se je po vojni in se preselila k možu v Žoržev kraj. Rodila sta se jima dva otroka, Karmen in Alojz, in danes ima dve vnukinji in tri pravnuke. Vsem, pravi hčerka Karmen, je zgled vztrajnosti in požrtvovalnosti. Ida Ambrožič je živahna še danes. Živi na svojem domu na Slapu, ob pomoči skrbnega sina, rada ima svojo družino, vesela je, ko je hiša polna domačih. Še do nedavnega je kuhala, sedaj vedno pospravi posodo po kosilu. Čeprav ji oči pešajo in ne more več brati, rada posluša radio in se še vedno zanima za dogodke okoli sebe.

Če jo vprašamo: »Kaj je skrivnost dolgega življenja?« bo odgovorila: »Zadovoljstvo v drobnih in preprostih rečeh.«

Naj z zaključim z besedami, ki jih je izrekla Ljubica Ženko, najbolj prizadevna vaščanka, ki se ji lahko zahvalimo za vso organizacijo praznovanja. »*En dan v letu je človeku poseben. Zato, ker ga vrne na začetek, ker ga spomni na skrivnost življenja, na blagoslov rojstva in na čudež obstoja. En dan v letu je tak, ko človek obstane in prešteje leta, ki so minila, in se sam pri sebi vpraša: Že toliko jih je? Prav je, da se teh dni veselimo in da praznujemo rojstni dan.*«

Draga Ida Ambrožič, ob slovesni priložnosti vam izrekamo tople želje, da bi še ostali z nami, da bi vam zdravje služilo in bi ohranili vero v jutrišnji dan.

Ijubljana

ALKOHOL – REGULATOR BLIŽINE IN DISTANCE MED DVEMA

Alenka Petek

14. 11. v Cerknici in 5. 12. v Ljubljani smo na četrtkovem večeru gostili dr. Janjo Milič, vodjo oddelka za zdravljenje odvisnosti od alkohola v Psihiatrični bolnišnici Idrija. Predavala nam je na temo **Partnerski odnos in odvisnost od alkohola**.

Alkohol je v slovenski družbi najbolj razširjena legalna droga in morda se prav zato premalo zavedamo posledic, ki jih njegova zloraba lahko prinese. Na zanimiv način nam je predstavila vzroke za nastanek te bolezni. Alkohol je psihoaktivna snov, ki vpliva na našo duševnost, počutje in vedenje. Vplete se tudi v odnos moža in žene, zato se v čustvenem odnosu oddaljita. Da se spet fizično zblížata, se mora alkohol umakniti. Vsak se mora sam odločiti za spremembo, za umik alkohola iz življenja. Zasvojenost z alkoholom prinese

ogromno krivde in sramu ter skrivanja in prikrivanja. Ko oseba neha piti, se sooča z novimi težavami, kot so, kako uravnavati konflikte med partnerjema, kako obvladovati čustvena stanja ... Opijanje je v naši družbi deležno občutno manj kritike kot zdravljenje bolezni odvisnosti, zato so tisti, ki se za zdravljenje odločijo, največkrat bolj stigmatizirani, kot tisti, ki se vsakodnevno opijajo. Pogosto se svojci pozitivni spremembi težko prilagodijo in pogrešajo staro stanje, saj jim je vloga žrtve postala všeč, ker so imeli moč. Spremembe so neznanka, zato se jih bojimo. Zelo pomembno pa je, da se pri razreševanju težav povežemo z ljudmi, ne z njihovim vedenjem. Po predavanju se je razvila diskusija. Predavateljici so postavili veliko vprašanj. Čeprav mislimo, da je to področje, o katerem že vse vemo, se je tokrat izkazalo drugače.

SKUPINI LAHKO VELIKO PODELIM IN SE RAZBREMENIM

Alenka Petek

Od 15. do 17. 11. 2019 smo se v Portorožu zbrali sodelavci Župnijskih karitas na izobraževanju za svetovanje na temo Mojzes in pot v svobodo, ki sta ga vodila dr. Stanko Gerjolj in Ana Rožman.

Izobraževanje smo začeli s pogledom na preteklo srečanje, nato pa smo se posvetili tokratni temi. Začeli smo z meditacijo. Z mislimi smo se podali na pot po travniku in prispeli do jame, kjer smo po sedmih

stopnicah prišli do velike galerije, kjer so visele slike iz našega življenja. Pogledali smo sebe kot otroka, šolarja, najstnika, študenta, sebe na začetku delovne poti in sebe danes. Pred vsako sliko smo se ustavili in si jo podrobno pogledali. Nato smo vseh šest slik narisali na list papirja.

Naslednji dan smo začeli s plesom in hvalnicami. Sledila je razlaga slik v manjših skupinah. V skupini je stekla beseda tudi o tem, kako daleč sega naš spomin. Določenih dogodkov se spominjamo po pripovedovanju, drugih se spomnimo po slikah. To so spomini, ki smo jih doživeli ob pomoči in so nam bili sugerirani ob sliki ali pripovedi. Prvi lastni spomini pa so vezani na nekaj markantnega, posebnega, lahko veselega ali žalostnega.

Ljudje imamo različen spomin, nekateri zelo dobrega, drugi slabšega. Vsi pa nosimo v sebi spomine tudi na zelo oddaljene dogodke. Seveda ne vse, saj naši možgani natančno določajo, kateri se bodo shranili in katere bomo izgubili. Vsakodnevno se nam zgodi preveč stvari, da bi lahko vsako ohranili v spominu. Zato možgani vse dogodke, ki se shranijo v tako imenovanem kratkoročnem spominu, analizirajo, proučijo in se odločijo, katere bodo shranili, tako da nam bodo na voljo še dolgo po tistem, ko se je nekaj zgodilo, katere pa lahko pozabimo. Zanimivo je, da pri spominu na sposobnost zapomnjenja močno vpliva situacija, v kateri se znajdemo ob nekem dogodku. Izredno dobro si običajno zapomnimo dogajanje v stresnih okoliščinah. A obstaja tudi obdobje našega življenja, za katero nimamo spominov na dogodke, ne glede na to, kako blizu ali daleč smo od tega obdobja. To je naše zgodnje

otročstvo. Ljudje nimamo spominov na najzgodnejše otroštvo, ne spomnimo se dogodkov iz obdobja, ko smo bili mlajši od štirih let, pa tudi iz starosti od štirih do šestih let imamo manj spominov kot iz kasnejšega življenja. Vsak je poiskal svoj prvi spomin in ga predstavil. Podrobno smo spoznali tudi razvoj človeka v Mojzesovi zgodbi iz Svetega pisma.

Skozi celo srečanje smo odkrivali svoje lastne vire, iz katerih črpamo v težkih situacijah. Spoznali smo tudi, da je treba imeti vizije, ideje, želje, saj so naš motivator. Z idejo in vizijo drugače živim in že danes delam drugače, kot bi, če je ne bi imel.

Zelo pomembno je, da imamo pozitivno samopodobo. Veliko lažje je, če pozitivno gledamo na stvari in dogodke. Tudi možgani se drugače odzivajo, če gledamo pozitivno. Pomembno je tudi, da se zavedamo, da nismo popolni, da smo šibki, da ne zmoremo vsega sami, da na svoji poti potrebujemo Boga. Bog je z nami in nas podpira na naši poti.

Vikend je prehitro minil. Spet smo pridobili veliko takega, kar nam lahko pomaga pri vsakodnevnem razmišljanju, obnašanju, ravnanju. Vse izmenjana mnenja nas bogatijo in nam pomagajo k večji odprtosti. Oba dneva smo zaključili s sv. mašo. Na oltar smo v hostijo položili in izročili svoje bolečine, težave in skrbi, v vino pa svoje želje in vizije za prihodnost. Bog je z nami in nas podpira na naši poti.

KO DUŠA ZABOLI

Župnijska karitas Vrhnika nadaljuje s predavanji, ki se dotikajo našega vsakdanjega življenja, o težavah, ki jih doživljamo, in o pomoči, ki smo je lahko deležni. 18. 11. 2019 je bilo v dvorani Župnijskega vrtca Vrhnika predavanje z naslovom **Ko duša zaboli**. Predavateljica in mag. psihologije Sanja Sever iz Centra za krepitev zdravja ZD Vrhnika je predavanju dala podnaslov **Pomembnost duševnega zdravja in kje iskati pomoč**.

V uvodu sta bili predstavljeni pismi oseb, ki sta se znašli v stanju, ko ne gre več naprej. Vračanje v preteklost je boleče, pogleda v prihodnost pa ni. Za depresijo v Sloveniji zboli cca 10 % populacije. Boli tako duša kot telo. Samopomoč v primerih intenzivne, globoke depresije ne daje rešitve, potrebna je strokovna pomoč. Treba je veliko poguma, da se jo poišče. Oseba rabi ob sebi nekoga, ki jo bo poslušal.

Duševne motnje imajo več oblik in se pojavljajo kot depresija, izgorelost, motnje hranjenja in spanja, odvisnosti.

Značilnosti depresije: vpliva na celotno osebnost, pojavi se brezvoljnost, nezainteresiranost, motnje spanja, strah pred prihodnostjo, občutek nemoči,

zapiranje vase in izguba energije. Za depresijo zboli dvakrat več žensk kot moških. Ženske imajo svoj način razmišljanja, stvari dojemajo bolj čustveno in so ranljivost pripravljene pokazati. Pred jemanjem zdravil se je treba pogovoriti, da se izločijo drugi, predvsem zdravstveni vzroki za pojav naštetih simptomov.

Preventiva tem stanjem je duševno zdravje, katerega osnova je dobra samopodoba, sprejemanje sebe z napakami in notranji mir. Duševno zdravje se kaže tudi v skrbi zase, da dobro poznamo svoje stanje in da, ko pridejo težave, poiščemo strokovno pomoč. Za dobro duševno zdravje so nam v oporo stebri podpore, za katere moramo redno in aktivno skrbeti. To so: zdravje oz. skrb za zdrav način življenja; družina, kjer je vključena skrb za druge; služba, kjer se iščejo novi izzivi; hobiji, ki naj vključijo različne dejavnosti; in prijatelji, ki jim lahko zaupamo ter nam v težavah stojijo ob strani.

Skrb za duševno zdravje vključuje številne dejavnike, ki jih je treba prepoznati in redno negovati. Veliko lahko storimo sami, vendar ne zmoremo vsega. V pomoč so nam lahko različne strokovne službe v zdravstvenih domovih. Delujejo na ohranjanju in krepitvi telesnega in duševnega zdravja, omogočajo individualni pristop ali skupinsko delo.

DVA NOVČIČA

Miro Metljak

15. dobrodelni koncert Župnijske karitas Vrhnika

Iz udobnega naslanjača gledam poročila na televiziji. Slišim o grozotah, ki so se dogodile po svetu, na koncu pa še o vseh nepravilnostih v Sloveniji. Običajno je edina svetla točka nov uspeh košarkarja Dončiča. Res tako vem za težave, ki jih doživljajo ljudje, vprašanje pa je, kako to vpliva na moje razpoloženje. G. Jože Ramovš poudarja, da mora biti za dobro duševno zdravje pet dobrih novic in le ena slaba. Ena dobra, ki pa ne bo na TV, je, da je bil 23. 11. 2019 na Vrhniki 15. dobrodelni koncert Karitas Vrhnika z naslovom Dva novčiča.

Svet bi se sesul, če ne bi bil v ravnotežju. Ko se poveča gorje, se povečata dobrota in dobrotelost. Krščanstvo temelji na ljubezni in usmiljenju do bližnjega. V zgodovini je veliko zgledov te ljubezni. Tako vsi poznamo sv. Nikolaja, sv. Martina in sv. Frančiška Asiškega. Njegova sodobnica je bila mlada Elizabeta Ogrska.

Življenje svete Elizabete Ogrske je bilo rdeča nit dobrotelne prireditve, ki sta jo povezovala Romana Kogovšek in Peter Perše. Poleg tega je bilo izrečenih veliko spodbudnih besed z zahvalami nastopajočim in polni dvorani. Župnik g. Mohor Rihtaršič, predsednik ŽK, je izrekel pomembno vodilo za naše življenje, in sicer, da bi dobrotelost postala način našega življenja. Pomembno je, da vsakega vzamemo takšnega, kot je, in da znamo druge videti v njihovih potrebah. Generalni tajnik Škofijske karitas Ljubljana, g. Jože Kern, je poudaril, da je sv. Elizabeta skrbela za najbolj uboge in takrat je Bog blizu. Podžupan Občine Vrhnika, g. Jože Malovrh, je orisal delo sv. Elizabete in nas spomnil, da je še vedno veliko pomoči potrebnih. Pogosto je dovolj topel pogled ali stisk roke. Pevka Tinkara Kovač je opozorila še na eno značilnost pomoči potrebnih: nekateri nočejo pozornosti in sebi ter drugim ne priznajo svojih težav. Pot do njih je tako še težja.

Dvorano so v dobro razpoloženje popeljali nastopajoči, ki so v svoji raznolikosti lahko zadovoljili vse okuse. Sporočilo celotnega večera, da je lahko vsak dobrotnik, izhaja iz pesmi Dva novčiča z naslednjim besedilom: »K tempeljski zakladnici revna žena, glej, hiti. V roki nosi svoj zaklad, vse, kar ima: samo dva novčiča.«

Za lep večer gre zahvala vsem prisotnim, tako obiskovalcem kot nastopajočim, ki so se odpovedali svojemu honorarju. Poleg tega je prireditev omogočilo več sponzorjev in donatorjev. Tudi to je način dobrotelnosti. Ne pozabimo gesla letošnjega tedna Karitas: »Dobro iz vsakega srca.«

BLAGOSLOV PRENOVLJENIH PROSTOROV ŠKOFIJSKE KARITAS LJUBLJANA

Polona Miklič

Sodelavci Škofijske karitas Ljubljana smo se razveselili prenovljenih prostorov, ki so rešili našo dolgoletno prostorsko stisko. V četrtek, 5. 12. 2019, jih je blagoslovil ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore.

V kratkem nagovoru je poudaril, kako pomembno je, da v krščanskem življenju ne ostanemo le pri razmišljanju in načrtovanju, ampak le-to uresničujemo s čisto konkretnimi dejanji v službi pomoči ubogim. Ob zaključku nam je zaželel, da bi ta blagoslov vsak dan znova prihajal na nas in na ljudi, ki se zatekajo k nam v svojih stiskah.

Veseli in hvaležni smo za to pridobitev, ki nam bo izboljšala pogoje za delo. Predvsem pa nas iskreno veseli, da s tem lahko tudi našim prejemnikom omogočamo dostojnejšo obravnavo.

BLAGOSLOV HIŠE ZA DELOŽIRANE OSEBE V GORNJEM LOGATCU

Alenka Petek

12. 12. je bil v hiši sv. Jožefa v Gornjem Logatcu blagoslov šestih prenovljenih stanovanj za osebe, ki morajo zaradi deložacij zapustiti svoj dom.

Marko Čižman nas je v uvodu spodbujal k molitvi, dobrim delom in povezanosti z Bogom. Nadškof msgr. Stanislav Zore pa je v nagovoru poudaril, da je vesel,

Nikomur ni bilo enostavno zapustiti svojega bivališča in oditi v neznano, se preseliti v nov kraj, pa čeprav je bila to zanje rešitev. V okolju, kjer so živeli, so zapustili svoje znance, sosede, prijatelje, zapustili so svojo socialno mrežo, ljudi, s katerimi so se dnevno srečevali, poklepetali ali pa šli z njimi na kavico ali klepet. Tu v novem okolju so morali vse to graditi in vzpostaviti na novo. Želimo si, da bi stanovalci med seboj stkali dobre vezi, da bi se razumeli in si bili v pomoč. Vsi so si zelo lepo uredili svoja stanovanja in zanje tudi zgledno skrbijo, kakor tudi za okolico in skupno teraso.

Možnost namestitve trenutno nudimo 9 uporabnikom in uporabnicam. Stanovanjske enote so opremljene, stanovalci pa lahko po lastni želji tudi dokupijo opremo in tako vnesejo domačnost.

da nismo pozabili Jezusovega naročila in smo pripravljeni služiti svojim trpečim bratom in sestrām. Sveto pismo nam poroča o Jezusovem ljubečem odnosu do bolnih in pomoči potrebnih. Jezus je privzel obraz vsakega človeka, ki nam prihaja nasproti in potrebuje našo pomoč, sprejetost, dobroto objem in predvsem ljubezen.

Škofijska karitas Ljubljana je hvaležna župniji, da nam je dala v najem hišo, ki je bila že desetletje prazna in župniji v finančno breme. Z omejenimi sredstvi (stroške obnove in opreme je pokrila ŠK Ljubljana) in veliko prostovoljnega dela nam jo je uspelo preurediti za nov namen. Hvaležni smo za veliko in nesebično pomoč Janeza Nagodeta, ki nam je pomagal poiskati domače obrtnike in je vodil vsa obnovitvena dela.

Stiske, ki so naše stanovalce pripeljale do deložacije, so zelo kompleksne. Vsem pa so skupni bolezen, invalidnost, slabo finančno stanje. Vsi, ki trenutno živijo v hiši, so izgubili svoj dom, v katerem so živeli več desetletij. Tam so pustili svoje korenine, spomine, tam so preživeli tako svoje lepe kot tudi slabe trenutke. Eden od najslabši pa je bil, da so morali ta dom zapustiti. Vsi občutki varnosti, pripadnosti, pravičnosti so se čez noč razblinili. Doma kot prostora varnosti ni bilo več. Vse to je postalo preteklost, oddaljena iluzija, za katero so mislili, da jim ni več dosegljiva in da je ne morejo več imeti.

maribor

SREČANJE STAREJŠIH V PODLEHNIKU

Zdenka Golub

foto: Sandi Šprah

*»Ljudje bodo pozabili, kaj ste govorili,
ljudje bodo pozabili, kaj vse ste naredili,
vendar ne bodo pozabili, kako so se v vaši družbi počutili.«
(Maya Angelou)*

Pisana paleta zlatorumenih barv daje jeseni še poseben čar in haloški hribi z dolinami so ta čas zagotovo najlepši. Jesen smo tudi letos dočakali polni pričakovanj, povrhu vsega pa nas je narava bogato obdarila s pridelki in še eno dobro vinsko letino.

V nedeljo, 27. oktobra, je bilo tradicionalno srečanje starejših občanov, ki ga pripravlja Odbor za negospodarstvo in javne službe družbenih dejavnosti Občine ter poteka v sodelovanju z župnijo Sv. Trojice v Halozah in Župnijsko karitas. Dan so pričeli z mašo, ki jo je daroval p. Andrej Sotler. V cerkvi je bilo zelo svečano, saj so pričeli z molitvijo rožnega venca, nato

pa so lahko opravili sv. spoved. Dan smo nadaljevali v Kulturno-turističnem centru v Podlehniku. Zbrane so nagovorili župan mag. Sebastian Toplak, predsednica Društva upokojencev Martina Voda Horvat in predsednik Župnijske karitas p. Andrej Sotler. V kulturnem programu so nastopili učenci OŠ Podlehnik, Jablovški ljudski pevci in pevke ljudskih pesmi društva Trstenke. Podelili so simbolična darila najstarejšim prisotnim občanom: Tončki Vidovič in Vinku Hudinčecu. Program je povezovala Zdenka Golub. Nato so jih postregli s kosilom. Ob koncu so si zaželeli zdravja in še veliko takšnih lepih srečanj. Dan so sklenili s skupno molitvijo.

V podlehniški občini delujejo društva in dobrodelne organizacije, prostovoljci, ki so vedno pripravljeni priskočiti na pomoč osamljenim, ljudem v stiski in starim. Zanje skrbijo tudi člani Župnijske karitas in Rdečega križa, na lepe izlete in druženja pa jih vabi društvo upokojencev.

Tretje življenjsko obdobje je čas, ko se lahko ukvarjaš s stvarmi, ki so bile v preteklosti postavljene na stranski tir. Vsak dan naj bo poln dobre volje, v druženju s prijatelji, v vrtnarjenju, skrbi za hišne ljubljence in pomoči mladim družinam. Tudi takrat, ko se človek sooča z zdravstvenimi težavami in neprijetnostmi vsakdanjega življenja, mora gledati na življenje kot na danost, ki je zelo pomembna. Vedno naj bo pripravljen na boj s tem, kar ga obkroža – od bolezni, finančne krize, družinskih tragedij in mnogo drugega. Ob prijateljstvu je vse lažje. Imeti prijatelja, s katerim potuješ skozi leta tretjega življenjskega obdobja, je veliko več kot samo jutranja kava in klepet.

TUDI V VUZENICI SE DOGAJA

Petra Gregorek

Tradicionalni Slomškov večer v Vuzenici

V soboto, 23. novembra 2019, je župnija Vuzenica v sodelovanju z občino pripravila zdaj že tradicionalni Slomškov večer. Vuzeničani smo namreč upravičeno ponosni in se radi pohvalimo s »Slomškovo Vuzenico«. Blaženi škof Anton Martin Slomšek je dobrih

šest let deloval v Vuzenici. Prav tu je napisal vsem poznani vzgojni priročnik Blaže in Nežica v nedeljski šoli.

Gost letošnjega slovesnega večera je bil msgr. dr. Franc Kramberger. V Slomškovi sobi vuzeniškega župnišča nam je spregovoril ob 160-letnici prenosa sedeža škofije iz Št. Andraža v Maribor in 20-letnici razglasitve škofa Antona Martina Slomška za blaženega.

Celoten program so popestrili učenci Glasbene šole Radlje ob Dravi.

Po izredno poučnem in zanimivem predavanju, ki smo mu prav vsi zbrani z največjo zavzetostjo prisluhnili, je sledilo še kratko druženje ob dobrotah, ki smo jih skrbno pripravile članice ŽK Vuzenica. Seveda pa ni manjkalo, kot se za Slomškovo slovesnost spodobi, našega izvrstnega Slomškovega zdravilnega čaja.

Obiskal nas je sveti Miklavž

Župnijska karitas v Vuzenici že vrsto let organizira miklavževanje za otroke našega kraja. Tako nas je tudi letos sveti Miklavž, ki je hkrati tudi zavetnik naše župnije, obiskal v četrtek, 5. decembra.

Tako najmlajši kot tudi tisti malo starejši smo z iskricami v očeh spremljali dobrega moža, ki nas je nagovoril in poučil o dobrem. Skupaj smo zmolili, zapeli in obljubili, da bomo pridni še naprej. Sveti Miklavž pa nam je zagotovil, da nas čez leto dni ponovno obišče.

Za konec je sveti mož skupaj z angelčki, ki so ga spremljali, vsakega otroka še obdaril.

Po njegovem zgledu smo tudi letos starši oblekli »suknjo dobrote« in z Miklavževo nabirko zbrali sredstva za ljudi v stiski iz našega kraja. Letos smo jo namenili družini, ki jo je konec meseca avgusta prizadelo neurje s poplavami.

Hvala ti, dragi sveti Miklavž ... in Bog povrni vsem dobrotnikom, ki organizatorjem stojijo ob strani.

20

JUBILEJ MIRU, UPANJA IN VEDRINE

Darko Bračun

V nedeljo, 8. decembra, je v Domu sv. Lenarta, ki deluje pod okriljem Nadškofijske karitas Maribor praznoval rubinski jubilej, 75 let duhovništva, mariborski pomožni škof v pokoju, msgr. dr. Jožef Smej.

Njegovo življenje je prepleteno s študijem, branjem, pisanjem in molitvijo. Špartanska strogost in doslednost do sebe ter milina in razumevanje do drugega sta vrlini, ki sta škofa Smeja vodili, da je v vsakem človeku, ki ga je srečal, skušal odkriti Božjo podobo in je tudi v največjem revežu čuječe in z največjo spoštljivostjo skušal prepoznati Odrešenika, ki se po stiski in bedi človeka pred njim ponovno s težkim križem vzpenja po poti na Golgoti.

Ob tako visokem duhovniškem jubileju se sodelavci in prostovoljci Karitas pridružujemo mnogim čestitkam ter obljublamo molitveno povezanost ter škofa Smeja prosimo za apostolski blagoslov vsega našega skupnega pastoralno-karitativnega dela v Gospodovem vinogradu.

Msgr. dr. Jožef Smej je bil rojen 15. februarja 1922 v Bogojini. V bogoslovje je vstopil v Mariboru, končal pa ga je v Sombotelu, kjer je 8. decembra leta 1944 (na praznik Brezmadežne) prejel mašniško posvečenje. Med letoma 1944 in 1948 je deloval kot kaplan v Dokležovju, Dobrovniku in Turnišču. Nato pa je bil do leta 1969 najprej kaplan ter pozneje župnik in dekan v Murski Soboti. Leta 1969 se je preselil v Maribor, kjer je med drugim opravljal službo stolnega kanonika, člana zbora škofovih svetovalcev, naddekana, stolnega prošta mariborskega stolnega kapitlja in generalnega vikarja. Za mariborskega pomožnega škofa je bil imenovan 25. aprila 1983, posvečen pa 23. maja istega leta. 18.

junija 2009 se je upokojil. Njegovo škofovsko geslo se glasi: »Milosti polna, spomni se.«

Življenjsko delo mariborskega pomožnega škofa dr. Jožefa Smeja je obsežno in vsestransko, saj se je poleg duhovniške in škofovske službe ukvarjal tudi s pesnjenjem, pisateljevanjem, prevajanjem in preučevanjem cerkvene zgodovine. Nenehno se je zanimal za kulturno preteklost in za življenje ljudi, ki so med Muro in Rabo stoletja ohranjali vero in slovenstvo. Napisal je več izvirnih znanstvenih in leposlovnih del, sodeloval je pri prevajanju Bogoslužnega molitvenika, Zakonika cerkvenega prava, Svetega pisma Stare in Nove zaveze ter komentarjev k Psalmom. Skoraj od duhovniškega posvečenja se je Jožef Smej poglobljal v življenje in delo dr. Franca Ivanocyja in njegovih sodelavcev, ki so v drugi polovici prejšnjega stoletja obračali kolo zgodovine in kulture med Muro in Rabo. Bibliografija njegovih del obsega več kot 150 enot, med katerimi so v veliki meri samostojne knjižne publikacije. Znanstvene razprave so bile največkrat objavljene v Časopisu za zgodovino in narodopisje, Zgodovinskem časopisu, Slavistični reviji in drugih zbornikih, pogosto pa je objavljaj tudi v časopisu Stopinje.

Škof Smej je bil pri Slovenski škofovski konferenci odgovoren za Slovenski ekumenski svet (SES), kot gost pa se je udeleževal tudi letnih plenarnih zasedanj Madžarske škofovske konference.

Upokojeni mariborski pomožni škof msgr. dr. Jožef Smej je 8. junija 2015 prejel visoko madžarsko držav-

no odlikovanje madžarski zlati križ za zasluge. Priznanje je sad njegovega poznavanja madžarske literature ter prevodov klasičnih romanov iz 19. in 20. stoletja iz madžarščine v slovenščino. Škof Smej je 19. oktobra 2015 v počastitev praznika Mestne občine Maribor prejel naziv častnega občana, ki je »od prihoda v Maribor leta 1969, ko je postal stolni kanonik, do danes s svojim obsežnim življenjskim delom, kulturnim in duhovnim ustvarjanjem pomembno prispeval k znanstveni, kulturni in duhovni obogatitvi mesta Maribor«.

Predsednik Republike Slovenije g. Borut Pahor je škofu Smeju 31. marca 2016 podelil državno odlikovanje red za zasluge za življenjsko delo in bogat prispevek k duhovni nacionalni kulturi Slovencev. V utemeljitvi so zapisali, da »opus škofa Smeja ni namenjen le pripadnikom njegove verske skupnosti, nenehno se je zanimal za kulturo in ljudi, ki so med Muro in Rabo stoletja ohranjali svojo vero in narodnost. Pomemben prispevek k duhovni kulturi je dal tudi s svojo človeško držo. Velja za človeka visoke integritete, iskrenega zagovornika strpnosti in medsebojnega razumevanja, zaradi česar ima posebno mesto v srcu Slovencev, še posebno Prekmurcev, ki so ga uvrstili med osebnosti leta 2000« (www.katoliska-cerkev.si).

murska sobota

VSI ZNAMO IN ZMOREMO DELATI DOBRO

Marija Pušenjak

Letošnje geslo Karitas nas je zelo spodbujalo k zavedanju, da prav vsako srce lahko nekaj da. Ne gre le za materialne dobrine, ampak bolj za duhovne, ki se vse bolj izgubljajo, hkrati pa vsak človek hrepeni prav po teh dobrinah – prijaznosti, topli besedi, spodbudah, stiskih rok, objemih, povezanosti v molitvi itd. »Veliko lažje prenašam materialno stisko, če je nekdo do mene sočuten in prijazen,« mi je pred kratkim dejala starejša gospa.

V ŽK Ljutomer smo pripravili pester program tedna Karitas. Tri dni smo skupaj z otroki delali adventne venčke. Veseli so jih odnesli domov. Več kot 70 vancev smo ponujali po sv. mašah na 1. adventno nedeljo in darove dobrih ljudi namenili za delovanje naše ŽK. 51 nas je romalo na Ponikvo in koncert Klic dobrote v Celje. Zbirali smo trajnejša živila po nekaterih trgovinah in vaseh ter s tem obdarili 40 družin in posameznikov.

Teden smo končali s Škofijskim Klicem dobrote v športni dvorani ŠIC Ljutomer. Že 27 let se povezujemo z župnijskimi Karitas celotne Prlekije in Prekmurja.

Leta 1993 smo prvič izvedli regijski Klic dobrote, in sicer v organizaciji ŽK Odranci in ŽK Beltinci. Ta prireditev je postala tradicionalna in je od ustanovitve škofije Murska Sobota postala Škofijski Klic dobrote.

»Iz korenin dobrote v krila pomoči. Poletite z nami, drage obiskovalke in obiskovalci dobrodne prireditve Škofijski Klic dobrote pod sloganom 'Dobro iz vsakega srca'.« Tako sta našo dobrodne prireditev v športni dvorani ŠIC Ljutomer začela moderatorja Marja Dolamič in Branko Hrga. Res, v nadaljevanju se je odvijal čudovit program pesmi, glasbe, besed ... Predstavilo se je 11 skupin in posameznikov iz 8 ŽK dekanije Ljutomer in po ena skupina iz dekanij Murska Sobota in Lendava. Navzoče so pozdravili predsednik ŽK Ljutomer g. Goran Merica, županja občine Ljutomer mag. Olga Karba in generalni vikar g. Alojz Kozar (zaradi odsotnosti škofa dr. Petra Štumpfa). Vsi obiskovalci so dobili srca iz papirja, ki smo jih izdelovale sodelavke Karitas in učenci OŠ Cvetka Golarja, z napisom gesla tedna Karitas in idejo, kaj lahko dobrega pride iz našega srca: prijazna beseda, topel objem, spoštljiv odnos, pesem, mir, molitev, kos kruha ... Zahvalo organizatorju sta izrazila predsednik ŠK g. Jože Hozjan in mag. Mateja Štefanec Vaupotič, vodja Podružnične OČ Cvetka Golarja. Prav za dodatne programe učencev te šole so obiskovalci namenili svoj prostovoljni dar v višini 2.500 €.

Po prireditvi smo člani Karitas skupaj z ŽPS naše župnije pripravili prijetno druženje ob prleških dobrotah. Izrekli smo si mnogo prijaznih besed, veliko je bilo tudi toplih objemov in podarjenih stiskov rok. Odprli smo svoja srca, kajti kdor ima odprto srce, lahko vedno nekaj da. Naša prireditev na 1. adventno nedeljo je izzvenela v prepričanju, da znamo in zmore-

mo vsi delati dobro. To se ne zgodi samo po sebi. Potrebna je vzgoja srca. Pri tem igra pomembno vlogo družina, predvsem starši, ki s svojimi dejanji odprtosti, sočutja, pomoči vzgajajo otroke k dobremu. Nagovarjajmo otroke in mladostnike doma, v šoli, ob različnih srečanjih, dejavnostih, da se bodo zavedali, da je v življenju treba tudi kaj dajati, ne le prejemati. Polno in prijazno življenje je le v prepletanju dajanja in prejemanja.

Tudi Božja beseda nas vedno znova nagovarja k človečnosti, sočutju, služenju drug drugemu. Prav Kristus, ki je na mnogotere načine izkazoval svojo dobroto in ljubezen, nam je velik zgled, da z drobnimi pozornostmi vršimo velika dejanja. Zaradi njih je naše vsakodnevno življenje lepše, bolj veselo, prijazno in polno upanja. Začnimo že danes, da bo jutri več sonca in veselja v naših srcih.

ново mesto

MIKLAVŽ JE OSREČIL TUDI STAREJŠE

Ana Pavlakovič

Sobo je razsvetljeval ozek pramen svetlobe, ki si je utiral pot skozi priprta vrata sosednje sobe, v kateri sta se starša odpravljala k počitku. Stari oče je že umirjeno smrčal v globokem spancu, z mlajšo sestrico sva se stiskali v svoji postelji, saj v šestdesetih letih prejšnjega stoletja vsak otrok ni imel svoje postelje ... Stiskali sva se, da bi pogreli druga drugo, pa tudi zato, ker sva bili ob pričakovanju svetega Miklavža močno vznemirjeni. Nekaj trenutkov prej sva na mizo pod oknom postavili dva krožnika. In nenadoma se je zaslíšalo: »Tink!« Krožnika sta trčila drug ob drugega. Nekdo ju je premaknil. Prepričani sva bili, da je to storil sveti Miklavž, ki je skozi okno prišel v sobo. Sunkovito sva se z odejo pokrili čez glavo, se še bolj stisnili in čez čas zaspali. Drugo jutro sta bila krožnika polna. Vanju so bili nasuti orehi, lešniki in suhe slive. Jabolk ni bilo, ker to leto niso obrodila. Poleg vsakega krožnika je ležala tanka, dolga šiba, kar je pomenilo, da bova morali biti še naprej pridni. Veselje je bilo nepopisno.

Da bi si take in podobne spomine na obisk svetega Miklavža priklicali v spomin oskrbovanci Doma starejših občanov, smo tudi letos poskrbeli sodelavci Župnijske karitas Črnomelj. V petek, 6. decembra, jih je obiskal sveti Miklavž s spremstvom, v katerem so bili angelčki in tudi parkelj. S seboj so pripeljali skromna darilca in vsakega obiskali v njegovi sobi. Srečanja z Miklavžem so bila neponovljiva. Skupina varovank, ki so v dnevnem prostoru sedele v tihem

klepetu, je ob prihodu Miklavža nepričakovano ožive-la. Veselje in smeh sta se razlila po njihovih obrazih. Prišleke so povabile medse in klepet ni bil več tih. Razlegal se je smeh, oči so žarele, gibi so postali živahni. Nenavaden trušč je na sosednji hodnik iz sob izvabil lepo urejene ženice. Nekatere so si pri hoji pomagale s palicami, druge z berglami ali hojico. Prav vsaka pa je s prisrčnim veseljem sprejela Miklavževo spremstvo. Sledili so stiski rok, topli objemi in tolažilne besede, saj angelčki s tem niso skoparili. Ganljiva so srečanja z najbolj ubogimi, ki so Miklavža čakali v svojih posteljah. Zaradi starosti, obnemoglosti in bolezni so priklenjeni na postelje in popolnoma odvisni od pomoči drugih. Le na njihovem obrazu si lahko razbral veselje, nezaupanje, prestrašenost, pogled v daljavo. Nekatere sta stisk roke in topla beseda vrnila v ta svet iz njihove zamaknjenosti, drugih pa tudi ne. Ženica, ki je oskrbovanka doma od začetka njegovega delovanja, torej že 31 let, se ni odzvala na Miklavževe klice. Strmela je v daljavo brez izraza na obrazu. Kljub temu so se angelčki trudili, da bi prav vsakega razveselili, pa čeprav samo za trenutek.

Ko je bilo podarjeno zadnje darilo, bilo jih je skoraj dvesto, je bila zunaj že temna noč in okolico je pokrila gosta megla. Prijetno utrujeni, obogateni s prijetnimi dožitvi in obteženi s človeško neobglednostjo smo ugotavljali, da se je vredno potruditi, da je vredno primesti vsaj malo radosti in veselja, da je vredno vsaj malo spremeniti njihov vsakdan. To so potrjevali mnogi, ki so nam pri odhodu hvaležno mahali v pozdrav z željo, da se drugo leto spet srečamo.

POTRES V ALBANIJI NAS KLIČE K SOLIDARNOSTI

Jana Lampe

Albanijo je konec novembra prizadel hud potres z magnitudo 6.5, sledilo je še 160 popotresnih sunkov. Najhuje je bilo v mestih Drač in Thumana. Več kot 900 ljudi je ranjenih, preko 50 jih je izgubilo svoje življenje. Stanje je zaskrbljujoče. Ljudje so še vedno v šoku. Porušeni so bili številni domovi in na stotine je bivališč, ki zaradi razpok niso več varni za bivanje. V teh krajih živijo zelo revni ljudje, to so večinoma priseljeni pristaniški delavci, kar nam je povedala sestra Slavka Cekuta, ki je 11 let delovala v Albaniji. In v tej hudi stiski potrebujejo našo pomoč.

Sodelavci Caritas Albanija so takoj po potresu obiskali mesti Drač in Thumana, da bi videli kakšne so razmere in potrebe. Sporočili so, **da so sedaj največje potrebe v zagotavljanju hrane, vode, odev in osnovnih higienskih potrebščin**. Ljudi pa najbolj skrbi kako bodo obnovljeni njihovi domovi. Potrebe so ogromne. Še posebej je hudo, ker je zima pred vrati. Mnogi so za enkrat nastanjeni v namestitvenih centrih v šotorih ali v javnih in privatnih zgradbah kot so šole, hoteli ali v cerkvenih ustanovah. S sredstvi, ki jih je imela Caritas Albanija že na razpolago, so prizadetim takoj začeli pomagati z osnovnimi potrebščinami. Ob tem sodelujejo s civilno zaščito, ministrstvi in lokalno skupnostjo. Na pomoč s prostovoljnim delom so jih priskočili tudi sodelavci Caritas Kosovo.

Slovensko karitas, kot tudi druge članice Caritas Europa, je Caritas Albanija zaprosila, da jim pomagamo v njihovih prizadevanjih. Najprej pri humanitarni pomoči, ki vključuje tudi psihosocialno pomoč in posebno skrb namenja otrokom. Kasneje pa pri obnovi domov že tako revnih prebivalcev Albanije, ki so ostali brez vsega. Slovenska karitas je Caritas Albaniji za nujno pomoč takoj nakazala 5.000 eur. Slovenski misijonarki s. Vidi Gerkman, ki deluje v Albaniji in skupaj s sosestrami tudi pomaga s potresom prizadetim družinam, pa smo za ta namen nakazali tudi že 2.500 eur.

Pomagajmo ljudem v Albaniji, da si lahko ponovno zgradijo topel dom. Vabimo k solidarnosti. **Svoj dar lahko nakažete na:**

Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, TRR: SI56 0214 0001 5556 761, Namen: Potres Albanija, Koda namena: CHAR, BIC banke: LJBAS12X, Sklic: 00 626. HVALA iz srca!

Božič v centru za invalidne otroke Akamuri v Burundiju in blagoslovitev novih prostorov za fizioterapijo za katera so bila sredstva zbrana tudi v akciji Za srce Afrike.

»Dober večer, Klic dobrote! Prosim!«

Več kot 80 mladih prostovoljcev Karitas in skavtov, je v klicnem centru na TV Slovenijo dvigovalo telefone in urejalo podatke darovalcev, ki so se odzvali klicu dobrote za družine v stiski.

Srečanje mladih hribolazcev ob zaključku akcije Na zdravo zabavo v naravo brez alkohola. V akciji so osnovnošolci skupaj s svojimi starši zbirali višinske metre v slovenskih hribih brez alkohola in se osveščali nevarnih posledicah alkohola. Več v naslednji številki.

»Izvolite gospa, da boste bolj vidni v prometu, ko boste prihajali ob večerih k sveti maši!«

V mesecu oktobru in novembru je v 61 župnijskih Karitas po Sloveniji potekala akcija »Vidni in varni na cesti«, v kateri so starejšim delili odsevnike in jih osveščali o nevarnostih v prometu.

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

